Verslag cursus 'Metacognitie' in Malta

Zaterdag 12 mei 2018

Om 16u verzamelden we op de parking aan het kerkhof van Deerlijk. Met 14 vertrokken we richting Charleroi. Van de partij zijn directeur Chris en juf Els van de Berk, directeur Olivier en juf Virginie van de Beuk. Directeur Saar is vergezeld door Liesbeth Vervaele en Darline van de Kim en de Sam. Directeur Valerie en Marleen zijn ook opnieuw van de partij. Uit Vichte is directeur Veerle mee en zij is vergezeld door directeur Tine van Ingooigem en Vichte. De school van Kachtem is vertegenwoordigd door juf Leen en Dominique. Directeur Stijn van de Belgiek/Molenhoek is ook van de partij.

Na een goede vlucht kwamen we rond middernacht aan in het hotel. Door een overvolle receptie met een juist aangekomen bus vol jongeren, besloten we om eerst onze groep wat beter te leren kennen door iets te drinken dicht bij ons hotel.
Later konden we rustig inchecken en konden we genieten van een deugddoende nachtrust.

Zondag 13 mei 2018

Moederdag...na onze mama's te bellen verzamelden we om 9u om te ontbijten buiten op het terras. Peter Vandemoortele raadde ons aan om met de ferry een bezoek te brengen aan het historische centrum van Valletta. Met een toeristisch busje met uitleg en bijpassende muziek toerden we door het prachtige Valletta.

Om 14u werden we verwacht in de conference room in ons hotel. Zoals je wel kan denken werd er gestart met een kennismakingsronde. De groep bestaat uit 24 Belgen en 1 iemand uit Estland. Het Europese karakter ontbreekt dus wat. Gelukkig zullen we komende week les krijgen van experts uit Malta.

Een leuke en herkenbare starter voor ons was te weten dat Edward de Bono (van de thinking hats) één van de belangrijkste personen was inzake ‘thinking skills’ en hij een Maltees is.

Peter liet ons digitaal kennis maken met de verschillende lesgevers die aan bod zullen komen deze week waaronder Shirley. Zij werkt hier in de universiteit en is gespecialiseerd in thinking skills. Shirly zullen we pas morgen ontmoeten daar ze hier ook Moederdag vieren.

Na deze voorstelling stonden we stil bij onszelf in hoeverre wij al experts zijn in thinking skills. Uiteindelijk formuleerden we elk voor onszelf wat wij zeker willen weten/kunnen/kennen tegen het einde van de week.

Tijdens de pauze konden we verder kennis maken met onze leden van de groep. Na de pauze werd een cartoon afgebeeld die ons deed stilstaan over begrippen zoals reflectie, zelfkennis, metacognitie, kritisch denken en zelfsturend vermogen.

Daarna kregen we een overzicht van de 5 thema's die aan bod zullen komen gedurende de cursus:

- Thinking models, frames for thinking

- Structured thinking for self regulated learning (gepaard met intrinsieke motivatie)
- Creative thinking (gepaard met ‘uit de box denken’)
- The brain and our learning (een stukje biologie)
- The higher-Order-Thinking classroom (wat kan naast frontaal lesgeven?)

Peter hield niet op met ons aan te zetten tot denken en dat op een zondagnamiddag....oei reeds vooravond. Ditmaal gaf hij ons aan waarom metacognitie nu plots belangrijk is in vergelijking met 10-20 jaar terug.

Na de eerste werkmiddag genoten we een aperitief op het dakterras...nu we hier toch zijn.

Om 19u30 werden we verwacht in het restaurant van het hotel voor de ‘welcome dinner’. Meteen zoals het hoort verdeelden we ons netjes over de verschillende tafels en banden werden in gang gestoken.

Na het eten nog een fijne wandeling naar de cremerie en kwamen we onderweg nu wel geen bèretof cafeetje tegen?

<u>Maandag 14 mei 2018</u>

Om 9u begonnen we aan onze tweede werkdag. We verdeelden ons in paren en kregen de opdracht om een bepaalde cartoon te linken aan metacognitie, aan hetgeen we gisteren hebben geleerd.

Na deze voorstelling maakten we groepen van 5. Elke groep kreeg een bepaalde methode toegewezen waar we ons moesten in verdiepen. Na een half uur stelden we onze methode voor aan de hele groep.

- P4C van Lipman: filosoferen met kinderen
- Gardner: methode waarbij het ‘waarom’ erg benadrukt wordt
- Self regulated learning van Paul Pintrich
- De Bono six hats and thinking tools
- Bloom’s method: verschillende stappen via piramidesysteem om tot creatief denken te komen

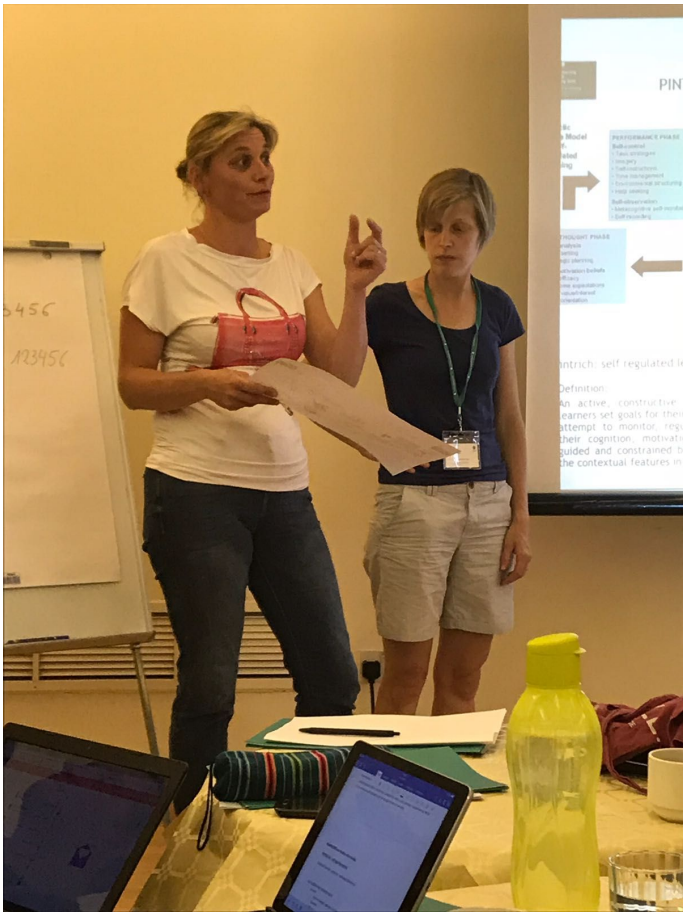

Dan was het moment aangebroken dat we les kregen van Shirley die al de hele dag mee volgde met ons in de conference room. Ze startte met een aantal triggers om ons die manier mee te nemen in haar verhaal de komende dagen.

- Why is it important to learn to think about think?
- What if everyone say to us what we want to hear?
- What is the right question?
- How do we create trust?

Shirley nam ons daarna mee met een eerste tool: PMI (Plus Minus Interesting). Deze tool helpt ons om alle aspecten van een probleem, onderwerp te bekijken om dan een beslissing te nemen met de klas. Een tip is om altijd te starten met de positieve punten om daarna de obstakels te bekijken.

‘How to unlearn uncreative thinking?’

APC (Alternatives possibilities choices) is de volgende tool die ons wordt aangereikt. Deze tool helpt ons kijken naar alle mogelijkheden wanneer de leerlingen beslissingen moeten nemen en/of actie moeten ondernemen.

OPV (other people’s views) is een tool waarbij de leerlingen afstappen van hun mening en zich in de plaats stellen van de tegenpartij. Ze proberen argumenten te vinden terwijl ze eigenlijk niet akkoord zijn. Op die manier krijgen ze een bredere kijk op het gegeven.

Starbusting is een tool die vaak gebruikt wordt bij creatief schrijven. In een ster wordt het idee neergepend. Er wordt gewerkt met de vragen wie, wat, waar, wanneer, hoe. Dit kan uiteraard bijvoorbeeld ook gebruikt worden om een project op te zetten. Deze tool dient niet alleen om te gebruiken maar ook de leerlingen aanzetten om na te denken wat ze met deze tool kunnen doen.

De ‘six thinking hats’:

- intuitief
- informatief
- reflectief
- creatief
- constructief
- kritische blik

The Six Hats:

The White Hat: calls for information known or needed. "The facts, just the facts."

The Yellow Hat: symbolizes brightness and optimism. You can explore the positives and probe for value and benefit

The Black Hat: signifies caution and critical thinking - do not overuse! Why something may not work

The Green Hat: focuses on creativity, possibilities, alternatives and new ideas. It is an opportunity to express new concepts and new perceptions - lateral thinking could be used here

The Blue Hat: is used to manage the thinking process. It ensures that the 'Six Thinking Hats' guidelines are observed.

The Red Hat: signifies feelings, hunches and intuition - the place where emotions are placed without explanation

Om 17u sloten we de werksessies af. Enkele sportievelingen wandelden naar het historische centrum van Valletta. De rest van de groep nam de ferry naar de overkant. We tafelden samen en later in café jubilee verbeterden we de wereld een stukje.

Dinsdag 15 mei 2018

We zijn de dag gestart met een herhalingsoefening van de thinking hats.
Nadien werden we ondergedompeld in de theorie van ‘lateral thinking’. Het zit in onze natuur om bij een denkproces, een probleemstelling telkens de meest eenvoudige, rechtlijnige oplossing te zoeken. Lateraal denken neemt de leerlingen mee om creatief na te denken. Hierbij een voorbeeld van lateraal denken:

‘A man rides into town on Friday. He stays three nights and leaves on Friday. How can you explain it?’

In enkele groepen kregen we een opdracht. Hoe promoten/stimuleren we denken in de klas? Daarnaast kregen we een random woord die we moesten gebruiken in onze ideeën. Na de voorstellingen was het tijd voor een pauze.

Na de pauze gingen we van start met ‘The higher-order Thinking Classroom’. We werden meegenomen in het creatieve denken ontwikkelen bij kinderen. Samen werken, flexibel denken, denken op een originele manier. Als we de leerlingen veel laten denken over hun opdrachten, taken, onderwerpen die aan bod komen, is het de bedoeling dat de leerlingen hun intrinsieke motivatie verhogen.
In het leerproces is het belangrijk dat we als leerkracht stil staan bij wanneer de leerlingen starten met denken.
Het begrip ‘zinvol maken van het leren’ eigen maken aan de denkwereld van onze kinderen is een grote uitdaging.

In de namiddag kregen we opnieuw les van Peter. Aan de hand van een aantal quotes leerden we meer over onze hersenen en de werking ervan. We gingen akkoord of niet en dan kon de discussie beginnen. Na elke discussie kwam dan ook de wetenschappelijke verklaring. Twee van de stellingen waren: ‘you can learn while you sleep’ en ‘we only use 10% of our brains’.

In het tweede deel van de namiddag ging het over self-regulation. Self-regulation bevat een 9-tal aspecten. In groepen gingen we op zoek naar de betekenis van elk van die aspecten en bijbehorende voorbeelden. We kwamen erg interessante tips tegen die we kunnen toepassen in de klas.

Om 17u40 waren we klaar met werken. We verzamelden om 19u aan de receptie om samen te wandelen naar een haventje San-Giljan. De directeur en een juf van een school in

Geraardsbergen vergezelden ons die avond.
Na een lekkere maaltijd trokken we terug richting ons hotel. Voor sommigen nog een ijsje, een drankje, meerdere drankjes...

Salt & Pepper
BAR & DINNER
MALTA
Food Menu

Woensdag 16 mei 2018

Een halve dag les… een namiddag vrij...goede vooruitzichten…

Het onderwerp van de dag: Questions for building metacognition
We kregen een aantal tips over hoe vragen stellen die effectief zijn voor het leren. Belangrijk is dat we moeten zorgen dat iedereen kan antwoorden. Dit kan enkel als we zorgen voor een veilige omgeving en een duidelijk verstaanbaar verhaal.

Twee belangrijke vragen zijn:
- Wat als…
- Waarom …

Deze zijn open vragen en bevinden zich hoog in de piramide.

Hoe kunnen we op zoek gaan naar ons innerlijk kompas? En dit aan de hand van een model in piramidevorm.

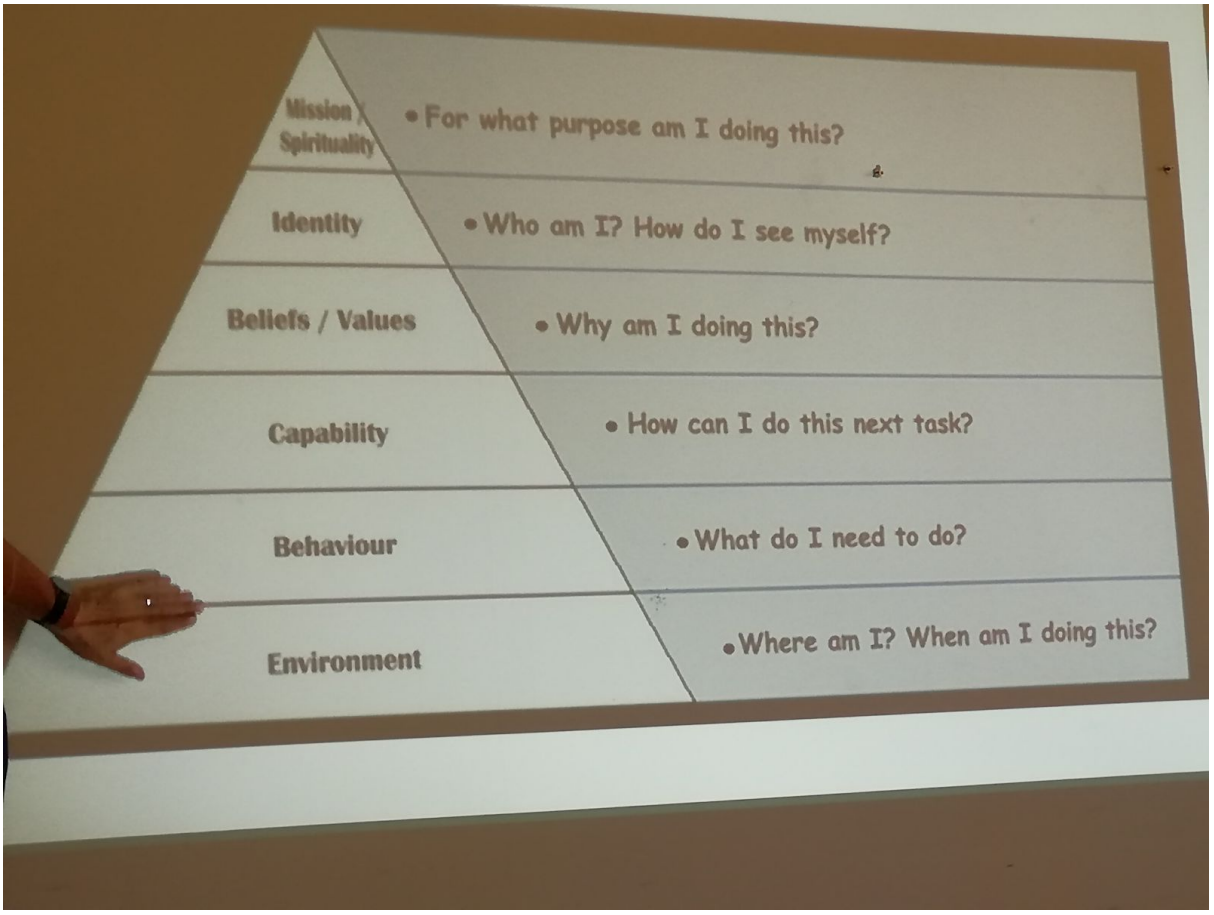

Dit model oefenden we per twee. Hoe hoger de piramide, hoe moeilijker het wordt om te antwoorden.

Feedback: niet enkel terug gaan in de tijd, maar daardoor ook een grotere sprong nemen in de toekomst.

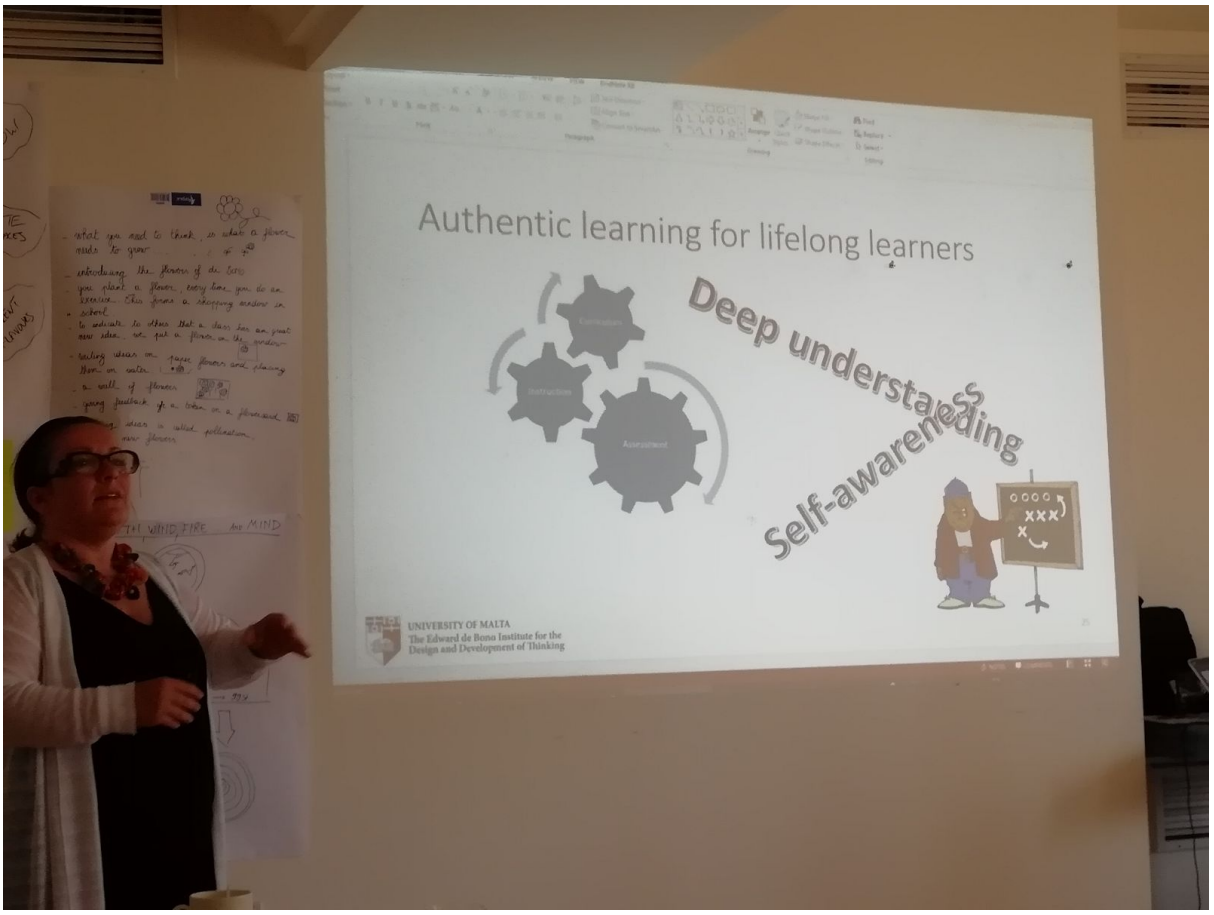

Om 11u45 stopten we reeds met de werksessie omdat we met de groep een speedboot hebben gehuurd die ons bracht naar Blue Lagoon. Na inspanning wat deugddoende ontspanning.

Donderdag 17 mei 2018

We kregen door Peter een aantal praktische voorbeelden van zelf-regulerend leren.
Veel schema's zoals mindmapping, schema's rond oorzaak-gevolg, …. Uiteindelijk veel zaken die wij als leerkrachten vaak gebruiken maar te weinig stil staan dat dit gaat over het activeren van het zelf-regulerend denken bij kinderen.

Natuurlijk kregen we opnieuw de kans om dit meteen eens praktisch toe te passen door voorbeelden van eigen praktijk te delen met elkaar.

Na de pauze maakten we groepen. We dachten na en stelden reeds een plan op hoe we al het geleerde kunnen implementeren in onze scholen. Het is aangenaam om op Dolms niveau te kunnen werken. Eén van onze 5 pijlers in onze visie van de 21ste eeuw is 'eigenaar van het leren'. Hetgeen we deze week hebben aangereikt gekregen, past volledig in dit plaatje.

's Middags wandelden we naar de universiteit. In een plaatselijk restaurantje konden we genieten van een lekkere maaltijd. Daarna verzamelden we in de aula van de universiteit. Daar maakten we kennis met een tool die Shirley samen met haar collega's maakten. De online tool bevat een heleboel opdrachten rond creatief denken. Deze tool is gratis en voor iedereen bruikbaar.

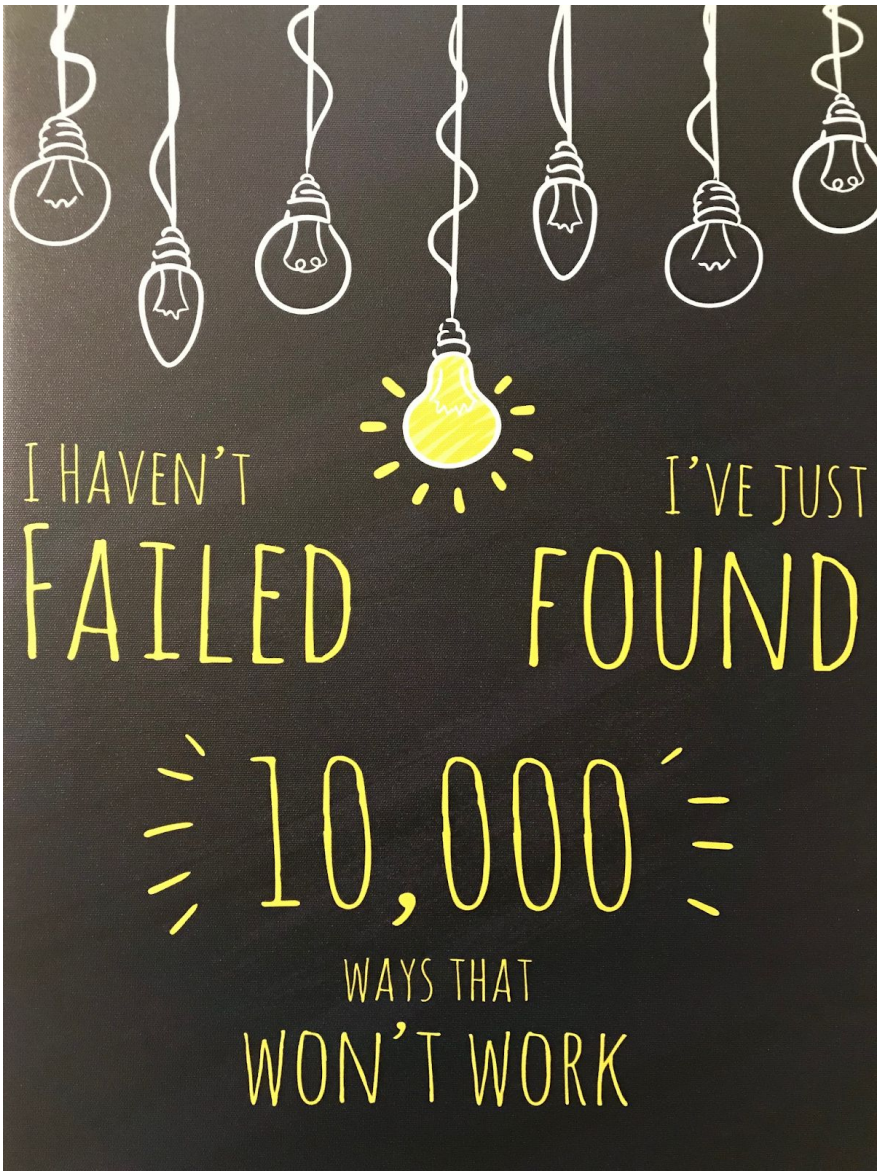

Na deze instructie kregen we nog een aanzet tot het ontwikkelen van cultuur van creativiteit in de klas.

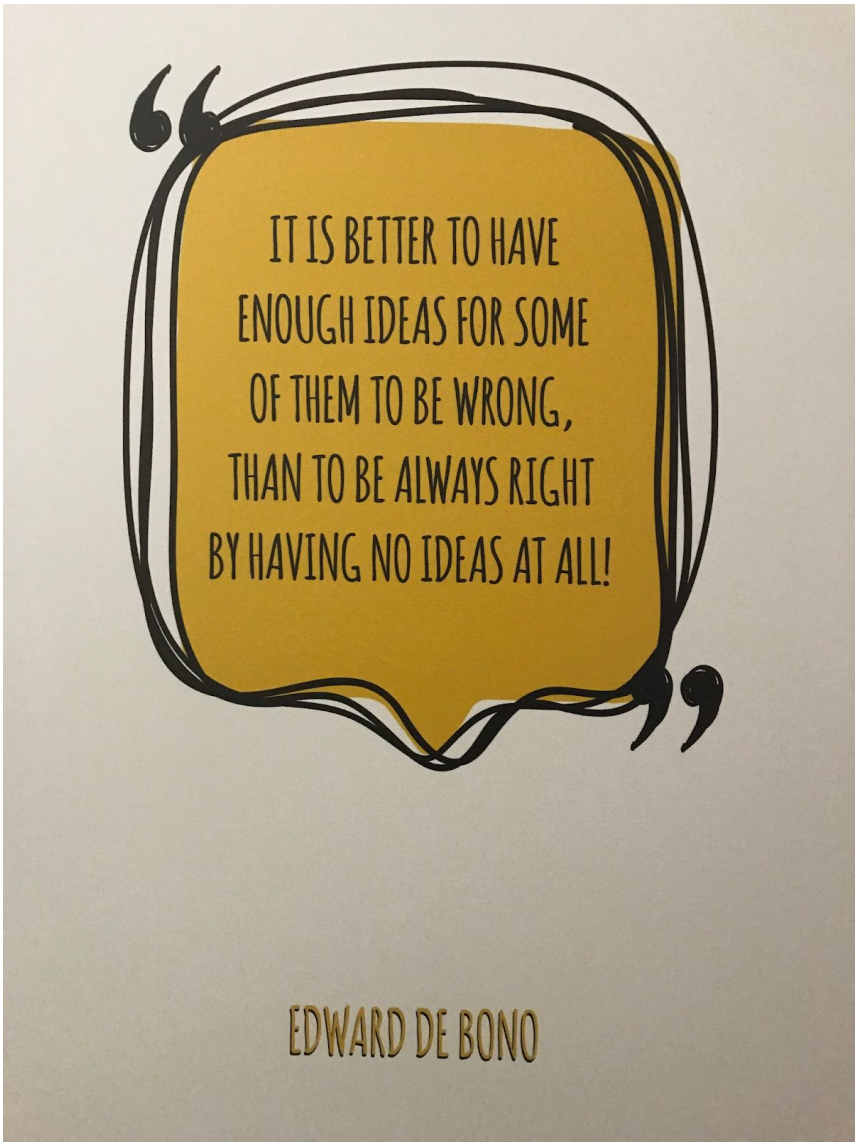

Om 19u vertrokken we naar een typisch Maltees restaurant waar allerlei lekkers op ons af kwam. Een leuke en gezellige farewell dinner. Tot slot hebben we nog de plaatselijke economie gesteund om dan aan onze laatste nacht te starten.

Vrijdag 18 mei 2018

De laatste werkvoormiddag… Aan de hand van een meetbare lijst die bestaat uit 7 onderdelen toetsen we in hoeverre we al gevorderd zijn donderdag tijdens ons plan om metacognitie te implementeren in onze scholen.

Met deze werksessie kwamen we tot het besef dat het in onze dagdagelijkse praktijk vaak de tijd ontbreekt om met onze collega's overleg te plegen, samen te werken, …